

NEMZETI NÉPEGÉSZSÉGÜGYI ÉS GYÓGYSZERÉSZETI KÖZPONT

TÁJÉKOZTATÓ

hálózati víz utókezelő kisberendezések, illetve vízadagoló berendezések használatához közintézményekben, munkahelyeken

Magyarországon jellemzően a vezetékes csapvíz minősége jó, egészséges és biztonságosan fogyasztható. Az emberi fogyasztásra szánt víz (a továbbiakban: ivóvíz) minősége és ellenőrzése szigorúan szabályozott, az előírásokat *az ivóvíz minőségi követelményeiről és az ellenőrzés rendjéről* szóló 5/2023. (I. 12) Korm. rendelet (továbbiakban: Korm. rendelet) tartalmazza.

A közműves ivóvíz minőségét az ivóvízszolgáltatók a Korm. rendeletben meghatározott gyakorisággal, a területileg illetékes népegészségügyi szervvel egyeztetett ivóvízvizsgálati programnak megfelelően ellenőrzik. A Korm. rendeletben rögzített ivóvízminőségi határértékek túllépése esetén, illetve szennyezés veszélyével járó rendkívüli esemény bekövetkezésekor a területileg illetékes népegészségügyi szerv a túllépés okát kivizsgálja és a szükséges vízminőség javító intézkedéseket elrendeli.

A Korm. rendeletben nagy hangsúlyt kap az úgynevezett ivóvízbiztonság, azaz az ivóvízfogyasztáshoz, illetve -használathoz kapcsolódó, ivóvíznyerésre szolgáló, vízkezelő és ellátó rendszerben, házi ivóvízhálózatban és vízvételre szolgáló helyeken elérhető legkisebb egészségkockázatot jelentő minőségi és működési jellemzők figyelembevétele, így hazánkban a vezetékes csapvíz fogyasztása az emberi egészség szempontjából megfelelő és biztonságosnak tekinthető.

Ennek ellenére manapság egyre divatosabb víztisztító kisberendezések alkalmazása - közintézményekben, munkahelyeken is - melyeknek több típusa is forgalomban van hazánkban. Sokan azonban nincsenek tisztában azzal, hogy a berendezések nem megfelelő – nem a használati útmutatóban foglaltak szerinti – alkalmazásából, a karbantartás hiányából származóan egészségre veszélyt jelentő ivóvizet állíthatunk elő, így akár többet árthatunk velük, mint használunk.

Az, hogy javasolt-e az alkalmazásuk, illetve milyen típusú kisberendezés lehet alkalmas az ivóvíz utótisztítására, nagyban függ a helyi ivóvíz minőségétől. Erről a helyi ivóvízszolgáltatónál, vagy a területileg illetékes népegészségügyi szervnél lehet érdeklődni. Ezen túlmenően, külön kérésre, a vizsgálati díj megfizetése mellett, lehet ellenőriztetni a csapvíz minőségét, erre akkreditált laboratóriumokban. Az épületen belüli hálózat állapotától függően egyes vízminőségi paraméterek (pl. az ivóvíz mikrobiológiai minősége, vagy nehézfém, pl. ólom tartalma) nagyon eltérőek lehetnek, elsősorban ezek vizsgálata lehet szükséges.

Hálózati víz utókezelő kisberendezések, illetve vízadagoló berendezések vásárlása előtt érdemes figyelembe venni és mérlegelni a kisberendezések alkalmazásának előnyeit és hátrányait, a helyi ivóvíz minőségét és a megoldani kívánt problémát.

Háztartási víztisztító kisberendezések némelyike tartalmaz úgynevezett reverz ozmózis (RO) egységet, mely ionmentes vizet állít elő. Ilyen esetben – a hazai vízminőségi szabályoknak megfelelően – minimális 50 CaO mg/l keménységérték előállítását visszaszűrővel vagy úgynevezett by-pass (a kezelt és a kezeletlen víz felhasználás előtti keverésének) alkalmazásával kell biztosítani. A visszaszűrő egység meghibásodása, azaz ásványi anyaggal történő ellátás akadályozottsága, vagy a berendezés karbantartási hiánya esetén számolni kell azzal, hogy a kisberendezésből ionmentes víz folyik ki.

A Korm. rendelet 10-13. § és 5. melléklet tartalmazza az emberi felhasználásra szánt vízzel érintkező és vízkezelő termékek magyarországi alkalmazhatóságára vonatkozó előírásokat.

Ennek alapján a **hálózati víz utókezelő kisberendezések** (épületbe bemenő vizet kezelő, ivóvízhálózatba építhető, csap alá vagy csapra szerelhető és különálló típusok) - ha a kezelt víz ivóvíz vagy használati melegvíz céljából kerül felhasználásra - valamint a **hálózati és ballonos vízzel üzemelő vízadagoló berendezések ivóvízbiztonsági engedély köteles termékek**.

A Korm. rendelet vonatkozó rendelkezései szerint:

„12. § (1) Az 5. melléklet 2. pontjában felsorolt termékeket az első hazai forgalmazást megelőzően a forgalomba hozó (a továbbiakban: engedélyes) kérelmére az NNGYK ivóvízbiztonsági szempontból engedélyezi úgy, hogy az alkalmazási mód és a felhasznált anyagok figyelembevételével alkalmazási feltételeket határoz meg a fogyasztóra gyakorolt egészségkockázat elkerülése, csökkentése érdekében. Az NNGYK az engedélyezési eljárás során vizsgálja az ivóvízzel és a használati melegvízzel érintkezésbe kerülő anyagokra vonatkozó higiénés minimumkövetelményeknek való megfelelést a 10. § (1), (2) és (4) bekezdése figyelembevételével. Az ivóvízbiztonsági engedélyben előírt, a termék biztonságos, egészséget nem veszélyeztető használatát biztosító közegészségügyi alkalmazási feltételekről az engedélyes a felhasználókat a termék használati útmutatójában tájékoztatja.

(....)

12. § (6) Közösségi alkalmazás esetén a hálózati víz utókezelő kisberendezések, illetve vízadagoló berendezések használatáról a járási hivatal tájékoztatni szükséges. Az alkalmazás területi sajátosságaiból adódó feltételeket a járási hivatal meghatározza. A termék közösségi célra történő alkalmazása esetén a termék biztonságos, egészséget nem veszélyeztető használatát biztosító közegészségügyi alkalmazási feltételeket a felhasználás helye szerinti épület üzemeltetője, vagy ennek hiányában tulajdonosa a termék használati helyén feltünteti.

(....)

19. § (11) Az első magyarországi forgalomba hozó a termékek piacfelügyeletéről szóló 2012. évi LXXXVIII. törvényben meghatározottak alapján az ivóvízzel és használati melegvízzel érintkezésbe kerülő termékekhez, vízkezelő vegyszerekhez és szűrőanyagokhoz magyar nyelven köteles mellékelni a fogyasztók és más végfelhasználók számára a használati és kezelési útmutatót, valamint a biztonságot érintő figyelmeztetéseket, amelynek tartalmaznia kell a víztisztításra vonatkozó tájékoztatást is. A használati és kezelési útmutatónak közérthetőnek és egyértelműnek kell lennie. A forgalmazás során fel kell tüntetni a termék megnevezése mellett a bejelentés vagy az engedély számát.”

Hálózati víz utókezelő kisberendezések, illetve vízadagoló berendezések közösségi és munkahelyeken történő alkalmazással kapcsolatban fentiekben túl az alábbiakra hívjuk fel a figyelmet:

- 1) Kizárólag olyan termék alkalmazható, amely **rendelkezik ivóvízbiztonsági engedéllyel** és a határozat **kiterjed közösségi és munkahelyeken történő alkalmazásra** is. A termékekre vonatkozó ivóvízbiztonsági engedélyek, valamint az azokat megalapozó szakvélemények

rögzítik a termékek főbb adatait (termék neve, típusok, gyártó, magyarországi forgalmazó), az alkalmazási területet (otthoni, közösségi, munkahelyi), a termék főbb vízkezelő és vízzel érintkező anyagait, a termék értékelését, valamint az alkalmazási feltételeket, korlátozásokat. Amennyiben a terméket közösségi és munkahelyeken történő alkalmazásra vonatkozóan is értékelték, akkor ez az alkalmazási területnél megjelenik, és az alap, háztartási célú felhasználásra vonatkozó alkalmazási feltételeken kívül **kiegészítő alkalmazási feltételek is meghatározásra kerülnek.**

- 2) Az ivóvízbiztonsági engedélyekben előírt, közösségi alkalmazásra vonatkozó **kiegészítő alkalmazási feltételek tartalmazhatnak korlátozásokat a termék alkalmazhatóságával kapcsolatban**, pl. nem alkalmazható egészségügyi intézményben és/vagy gyerekintézményben. Ezek a korlátozások a szakvéleményezési eljárás során elvégzett laboratóriumi vizsgálati eredmények alapján kerülnek meghatározásra.
- 3) Az is ellenőrizni szükséges vásárlás előtt, hogy az alkalmazni kívánt **konkrét típus** a kiválasztott hálózati víz utókezelő kisberendezés vagy vízadagoló berendezés **ivóvízbiztonsági engedélyében szerepel-e.** Fontos az is, hogy a telepített típus tartalmi felépítése az engedélyben nevesítettel azonos legyen. Ez kiemelten fontos pl. a mikrobiológiai védelem szempontjából. Egyes esetekben előfordulhat, hogy egy termékhez az UV-lámpa alkalmazása alapesetben opcionális, de pl. egy egészségügyi intézményben, gyermekintézményben kötelező.
- 4) Községi alkalmazás esetén a hálózati víz utókezelő kisberendezések, illetve vízadagoló **berendezések használatáról a területileg illetékes népegészségügyi feladatkörben eljáró járási (fővárosi kerületi) hivatalt (a továbbiakban: járási hivatal) tájékoztatni szükséges.** Az alkalmazás területi sajátosságaira vonatkozó feltételeket a járási hivatal meghatározza. Például további mikrobiológiai védelem beépítése, gyakoribb fertőtlenítés stb.
- 5) Az ivóvízbiztonsági engedélyekben szereplő közösségi alkalmazásra vonatkozó kiegészítő alkalmazási feltételek kitérnek arra, hogy a **kezelt víz minőségét rendszeresen, legalább 6 havonta vizsgáltatni szükséges** arra akkreditált laboratóriummal, az elvégzett laboratóriumi vizsgálat eredményeit a területileg illetékes járási hivatalnak meg kell küldeni.
- 6) A termék közösségi célra történő alkalmazása esetén a termék biztonságos, egészséget nem veszélyeztető használatát biztosító **közegészségügyi alkalmazási feltételeket** a felhasználás helye szerinti épület üzemeltetőjének, vagy ennek hiányában tulajdonosának **a termék használati helyén fel kell tüntetnie.**
- 7) A **forgalmazónak, valamint a továbbforgalmazónak** az ivóvízbiztonsági engedélyben megadott alkalmazási feltételekre vonatkozóan **tájékoztatási kötelezettsége van.** Ez a tájékoztatás leggyakrabban a használati útmutató átadásával valósul meg. A termék **használati útmutatójának tartalmaznia szükséges az NNGYK által kiadott engedélyben előírt közegészségügyi alkalmazási feltételeket és korlátozásokat.**
- 8) A hálózati vízadagoló és ivóvíz utótisztító kisberendezések ivóvízbiztonsági engedélyei **közüzemi, hálózati víz utókezelésére vonatkoznak, kútvíz kezelésére nem.**

Az ivóvízbiztonsági engedélyek főbb adatait, az alkalmazási területet és a korlátozásokat az NNGYK honlapján elérhető közhiteles nyilvántartás is tartalmazza, mely az alábbi linken érhető el:

<https://www.nnk.gov.hu/index.php/kozegeszsegugyi-hatosagi-ugyek/telepules-egeszsegugyi-klimavaltozas-es-kornyezeti-egeszseghatas-elemzo-osztaly/hatosagi->

[nyilvantartasok/ivovizzel-hasznalati-melegvizzel-es-furdovizzel-kapcsolatos-nyilvantartasok.html](https://www.nnk.gov.hu/nyilvantartasok/ivovizzel-hasznalati-melegvizzel-es-furdovizzel-kapcsolatos-nyilvantartasok.html)

Fenti nyilvántartásból, közösségi alkalmazásra is engedélyezett hálózati víz utókezelő kisberendezések, illetve vízadagoló berendezések közül kell választani közintézményekben, munkahelyeken történő felhasználás esetén.

Az ivóvíz utótisztító kisberendezések és vízadagolók használatával kapcsolatban további tájékoztató anyagokat az alábbi linken talál:

<https://www.nnk.gov.hu/index.php/kozegeszsegugyi-laboratoriumi-foosztaly/kornyezetegeszsegugyi-laboratoriumi-osztaly/vizhigienes-laboratorium/ivoviz/724-ivoviz-utotisztito-kisberendezesek-es-vizadagolok>